

Sefa KOYUNCU

Yaşadıkça

sefa.koyuncu@tg.com.tr

Banarlı manifestosu

Edebiyât târihçisi **Nihad Sâmî Banarlı** (1907-1974), **Kubbealtı Akademi Mecmuası**'nın 1 Ocak 1972 tarihli ilk nüshasında "**Beyannâme**" (Manifesto) başlıklı bir yazı neşretmiştir. Önemine binaen özetleyerek dikkatlerinize sunuyorum:

Biz, sanatın, bütün insanlığa, yeniden çekidüzen verecek kudreti kendinde bulabilir hâle gelmesi lüzümüne inanıyoruz. Bugünün genç insanlarına tekliflerimiz olacaktır:

1- Edebiyatta dil olarak, **Türk milletinin** konuştuğu ve asırlarca işleyerek güzelleştirdiği **Türkçe**'yi kullanınız. Târihsiz, mûsikîsiz, zevksiz ve uydurma kelimelere iltifât etmeyiniz. Dilimize, **Türkçe**'yi soy-suzlaştırmak isteyenlerce yerleştirilmek istenen devrik cümle, ters cümle gibi cümle çeşitlerine yüz vermeyiniz. Biliniz ki dünyânın en güzel ve en mantıklı söz tertibi, fâil -mef'ûl-fiil (özne-tümleç-yüklem) şeklindeki **hâlis Türk cümlesidir**.

BU TOPRAKLARIN SESİ

2- Edebiyatımızın, gerek aydınlarca, gerek saz şâirlerince kullanılan nazım şekillerini, vezinlerini, kafiyelerini, dil ve söyleyiş inceliklerini araştırınız. Onlardaki mûsikîyi; onlardaki zevk, zekâ, kültür ve tefekkür çizgilerini benimseyiniz. Beğendiklerinizi modernize ederek yeni **Türk edebiyatını** kendi millî temelleri üzerinde yükseltiniz.

3- **Türk dilinin**, şiir târihinde kafiye keşfeden dil olduğunu hatırlayınız. Dile böylesine kuvvetli bir mûsikî unsuru ilâve eden bir milletin dilde ve şiirde ses anlayışının da derinliğine ulaşmış olursunuz.

4- **Türkiye Türkçesi**'nde 700 yıldan beri kullanılan bir uzun hece vardır. Uzun hece, bir bakıma bizim üzerinde vatan kurduğumuz toprakların sesidir. **Eski Yunan**'da, **Latin**'de ve **İbrânî**'de çeşitli uzun heceler vardır. Bizim önce **Arap**

ve **Fars** edebiyâtından aldığımız bu sesin, zamanla bizim sesimiz hâline gelmesi, **Türkçe**'ye büyük mûsikî kazandırmıştır. Diğer taraftan, dillerinde uzun hece bulunan bütün milletlerin edebi-yâtında vezin, pek tabîi olarak, hecelerin sayısına göre değil, sesine göre ayarlanan, ya aruz ya da aruz karakterinde bir vezindir.

5- **Türk Halk edebiyâtında, Türk Dîvan edebiyâtında** göreceğiniz sosyal, târihi, fikrî ve estetik çizgilere nüfûz ediniz. **Eski Türkler**, uzun söylemez, fakat derin söyler, veciz söyler, çok kere sahifelerce söyleyecek bir sözü, bir beyitte, bir dört-lükte söylemenin sırrına ererlerdi. Bu edebiyâta, çeşitli sebeplerle, bir asırdan beri yapılan iftirâlara aldanmayınız. Ona, her türlü ard düşüncelerin üstünde, gerçekçi ve ilimci bakışlarla bakınız.

BAŞİBOŞLUK DEVAM ETMEZ

6- Size, edebiyatta vezin, şekil, kafiye, düzgün cümle gibi, kaideci yollar tavsiye ettiğimizin farkındayız. Ancak, bütün dünya, er geç, bu başıboşluktan ve düzensizlikten bıkmak ve defalarca olduğu gibi, bu **aşırı romantizmden** ayrılıp yeni bir **neo-klasizme** başvuracaktır. Siz, **Türk edebiyâtının** şuurlu nesilleri olarak bu yeniliğin öncüsü olabilirsiniz.

7- Eserlerinize gidâ olacak ideolojiler içinde, siz yine **Asya**'daki ve **Türkiye**'deki atalarımızın milliyetçi, vatancı ve insancı hedeflerini seçiniz.

8- Mevzû olarak, **Türk halkının**, dünkü ve bugünkü, hayat, sanat, îman, ferâset ve yaşama neş'esi yollarındaki mâcerâsını işleyiniz.

9- Size, "Bu vasıflarda bir edebiyat, dünyâmızın bugün içinde kavrulmakta olduğu problemlere cevap verebilir mi" şeklinde bir iftirâda bulunanlar olursa, kendilerinden, bu beyanları bir daha ve dikkatle okumalarını ricâ ediniz.